

Voltant pel Parc

de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

Agenda

Natura, un viatge pels sentits

Opinió

**Entrevista a Enric Datzira
i Navarro**

Natura al Parc

Escorpi groc

Entrevista a Enric Datzira i Navarro Responsable d'Equipaments i Projectes

Llicenciat en geografia
Postgrau en Intervenció i gestió del paisatge
Postgrau en Gestió i administració d'empreses

Com és la gestió de l'equipament de la Casa Nova de l'Obac? La particularitat d'aquest equipament és que acull molts serveis: el Centre d'Informació, el restaurant La Pastora i el Programa d'activitats als caps de setmana i festius, el Programa educatiu els dies entre setmana, etc. Aquest fet junt amb les dimensions de l'equipament i la seva antiguitat, fan imprescindible una gestió per processos. Vull dir que, cal tenir molt sistematitzades totes les tasques de manteniment, seguretat, higiene i incidències per tal que aquestes no s'acabin "menjant" més temps del compte o acabin originant problemes que pateixin els usuaris. En aquest sentit, tenim tot un conjunt de protocols, processos, tasques, etc. ben descrits que coneix tothom qui treballa a l'equipament i que es va millorant de manera continuada a mida que l'experiència ens ho demana.

Tenen tot un seguit de serveis com: el restaurant, masoveria, centres d'informació i activitats de lleure i programa educatiu. Com funciona tota aquesta oferta? I de què parlem sobre masoveria?

Certament, l'oferta de l'Obac és molt diversa i, des del concessionari, calia abordar-la amb alguna estratègia. CIMA va optar per crear un equip amb tres agents diferents que estiguessin disposats i preparats per abordar tasques diferents. Així, en el conjunt de l'oferta de l'equipament, CIMA es dedica a dissenyar i gestionar el Centre d'Informació, els programes de lleure, educatiu i d'accessibilitat i inclusió i el manteniment de l'equipament. El restaurant però està gestionat per una empresa especialitzada i la masoveria l'ocupa una persona que es dedica a tasques de vigilància i suport al manteniment i a la neteja. Es tres agents estem vinculats a partir de contractes i ens coordinem per tal d'assolir una gestió unificada i coherent de l'equipament.

També tenen tot un programa o proposta per a facilitar l'accessibilitat a persones amb problemes de mobilitat. En què consisteix?

Del programa d'accessibilitat i inclusió n'estem especialment orgullosos i hi estem abocant força esforços. L'objectiu del programa és el de fer accessible el parc a tots els públics, en especial a aquells que tinguin alguna disminució motriu, sensitiva o intel·lectual.

Per aconseguir aquest repte, el primer que calia era fer arquitectònicament accessible tots els serveis de l'equipament, cosa que ja fa anys que es va aconseguir. El segon pas, era aconseguir que tothom pogués endinsar-se pels entorns del parc i poder-lo gaudir. Amb aquest propòsit es va dissenyar i construir un camí adaptat que permet a tothom anar de la Casanova de l'Obac a la masia de l'Obac vell. Una excursió senzilla però molt agradable, amb bones panoràmiques de la muntanya de Montserrat i amb un conjunt patrimonial molt interessant. Però calia ampliar les possibilitats i per fer-ho, la Casanova compta amb un conjunt d'eines com les handbikes, la tercera roda, les barres direccionals, documentació amb braille, etc. que qualsevol usuari pot utilitzar gratuïtament per voltar pel parc. Aquí m'agradaria destacar la cadira adaptada de muntanya anomenada Joëlette. Aquesta eina és fantàstica per aquelles persones amb mobilitat reduïda o sense mobilitat que vulguin voltar per qualsevol indret del parc. El seu disseny, permet arribar a quasi tots els recons del parc. A més, al voltant de la Joëlette tenim un programa que permet als usuaris d'utilitzar-la sense cap cost i amb l'ajut d'un portador especialitzat. Així, els usuaris només han de trucar i anar a buscar la Joëlette a la Casanova o, si ho preferixen, demanar una excursió a la carta pels entorns del parc.

Finalment, el tercer pas era crear programes d'activitats especialitzats per a persones amb alguna disminució. En aquest sentit, ja hem explicat el programa associat a la Joëlette però

cal tenir en compte que, tan la cadira adaptada de muntanya, com la resta d'eines estan a l'abast de les escoles inclusives de manera que, ara, tots els alumnes de la classe poden fer la mateixa activitat sense necessitat d'adaptar-la. D'altra banda, també oferim l'espectacle NatUra, una ruta teatralitzada que s'adreça també a tots els públics, i en especial, als col·lectius amb algun tipus de disminució.

Per acabar aquest apartat, m'agradaria ressaltar l'esforç de tot el personal de l'equipament per formar-se i està al dia per poder donar el millor servei a tots els col·lectius.

Quins son els objectius bàsics de la gestió d'aquest equipament i els seus entorns i espais?

L'Obac, com tots els equipaments del parc, té l'objectiu fonamental de fer compatible l'ús públic del parc amb la conservació dels seus sistemes naturals i el seu patrimoni. Dins d'aquest objectiu general, els equipaments tenen una clara vocació educativa i d'esbarjo però també de comunicació i intercanvi amb els visitants. Aquesta posició els fa molt valuosos alhora de difondre i rebre missatges, fet que obre moltes possibilitats per a la gestió compartida del parc. Amb tot, crec que encara no sabem aprofitar prou bé aquesta oportunitat.

Més concretament, l'Obac té l'objectiu d'oferir eines, serveis i programes per tal de facilitar la visita als usuaris i fer-la profitosa, amb una experiència positiva. Així, les famílies que visiten el parc els caps de setmana tenen unes necessitats, les escoles unes altres, els espais, les AMPEs, etc. unes altres. Des de l'Obac treballem per què tothom trobi allò que hi va a buscar, sempre

des de la responsabilitat i el respecte a l'entorn i a la resta d'usuaris.

Podríem comparar aquest equipament i els seus entorns, amb tot l'àmbit de Coll d'Estenalles, la Mata...? O serien àmbits diferents o complementaris?

Pel que fa als serveis que ofereixen, només són diferents per què al Coll d'Estenalles no hi ha cap oferta de restauració. Pel que fa als entorns, em ambdós equipaments podrem descobrir els trets característics del parc. Cadascun però, compte amb itineraris diferents, un patrimoni històric particular, etc. Per exemple, l'Obac és potser, el millor equipament del parc per descobrir les activitats industrials tradicionals de muntanya (carboneig, pous de glaç, fons de calç, etc.), mentre que al Coll d'Estenalles és un indret especialment indicat per estudiar-ne les característiques geològiques. Des d'aquesta perspectiva, doncs, són perfectament complementaris.

De quins espais o itineraris pels usuaris/es podríem parlar?

L'itinerari que va de la Casanova a la font de la Portella és molt recomanable. És senzill i accessible per a tothom fins a l'Obac Vell, com ja hem dit abans, però també és a l'abast de molta gent fins a la font. La font de la Portella és un

racó tranquil i bonic envoltat per un alzinar molt ben constituït. Al llarg de l'itinerari també podem visitar les runes de l'Obac Vell i el pou de glaç de la Portella que comptem amb plafons interpretatius. Les panoràmiques de Montserrat i de la serra de l'Obac són molt boniques. L'itinerari que puja fins a la carena de la serra de l'Obac és més exigent però ens regala unes vistes fantàstiques. Al llarg del recorregut hi descobrim la torrota de l'Obac, una construcció medieval de planta quadrada de caràcter defensiu que es conserva prou bé. També hi trobem el pou de glaç de l'Estepar.

Com veu el futur d'aquest espai, dels seus entorns i del Parc, en general?

L'afluència de visitants al parc no deixa de créixer així com les activitats esportives o excursionistes organitzades per a grans grups. Aquesta realitat no és dolenta, tot el contrari, sembla reafirmar que el parc és a la ment i a la vida de molts ciutadans i ciutadanes i, no se m'acut millor aval per assegurar el seu futur. Amb tot, aquest creixement de visitants i activitats comporta també un augment dels impactes sobre els sistemes naturals i el patrimoni cultural. És en aquest sentit que, cada cop més, haurem d'adreçar esforços a la divulgació i promoció del que hom anomena cogestió. De fet, es tracta de

reduir la distància entre els gestors del parc i els seus visitants. Així, tothom pot ser usuari i alhora gestor del parc en aquells aspectes i indrets on la seva presència ho requereixin. Per aconseguir-ho, crec que cal ampliar els canals i les eines de comunicació entre gestors i usuaris i generar un diàleg més fluid. Un diàleg que permeti als usuaris conèixer els motius, els objectius, l'abast i les característiques de les actuacions que s'estan realitzant des de la direcció del parc i, alhora, saber com hi podem col·laborar des de la nostra condició de visitants. En definitiva, la cogestió ens ha de conscienciar que tots podem ser gestors del parc si sabem com col·laborar amb la seva conservació.

És usuari del Parc? Quin espai li agrada gaudir i recomanaria?

La carena de la serra de l'Obac la trobo especialment bonica. La podem recórrer caminant però també corrent, perquè no és excessivament abrupta. Ens ofereix unes panoràmiques espectaculars i, al llarg del seu recorregut, hi trobem uns fenòmens naturals i un patrimoni històric ben divers. Un dels paisatges que més m'agraden del parc és el de la carena del Camí Ral i des de la serra de l'Obac es veu des de molts punts de vista diferents.

Agenda

Poesia als parcs

Dissabte 21 de maig

Hora i lloc: 18 h. Les tines de la vall del Flequer. Carretera BV-1224 de Pont de Vilomara a Rocafort, km 4,2.

Hi trobareu l'aparcament de cotxes i després s'ha de caminar uns deu minuts fins a les tines. En el marc del programa Viu el parc i el Dia Europeu dels Parcs.

Do del vers al vi, i viceversa, recital al voltant del vi i de la cultura del vi, a partir de la lectura de textos i poemes de Josep Pla, Josep Carner, Josep M. de Sagarra, Marcial, Abu-Nuwas, Ibn AlZaqqaq, Charles Baudelaire, Maria Manent, Joan Vinyoli, Narcís Comadira, Francesc Parcerisas i Vicent Andres Estelles. Albert Benzakry, veu, i Esteve Plantada, veu i piano.

Tast de vi de la DO Pla de Bages per a tots els assistents. En col·laboració amb el programa Parc a taula.

Si plou, l'acte es farà al Centre d'Informació del Pont de Vilomara i Rocafort. C/ Sant Jaume, 30.

Ruta teatralitzada inclusiva - Natura, un viatge pels sentits

Horari d'inici: 10.30 h. **Horari complet:** De 10.30 a 12 h De 12 a 13.30 h.

Lloc: Casanova de l'Obac B122 Ctra. de Terrassa a Rellinars, Km 10. Terrassa. **Organizador:** CIMA (Centre d'interpretació del Medi Ambient, SL). **Telèfon:** 937 855 461. **A/e:** p.santllorenç.obac@diba.cat

Públic a qui va dirigida l'activitat: General. **Accés:** Gratuït

Descripció: 'NatUra, un viatge pels sentits' és un itinerari inclusiu que es realitza al llarg de l'itinerari adaptat de la Casa Nova de l'Obac fins l'Obac vell, al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, i en el qual intervien dos actors i un educador ambiental. Una proposta d'integració amb l'entorn, tot desenvolupant els cinc sentits.

NOTA: Existeix la possibilitat d'un intèrpret de llenguatge de signes i el préstec de material adaptat per a la millora de la mobilitat durant l'itinerari. Al fer la reserva haureu d'indicar si us cal aquest servei.

Calendari 2016 de la Ruta teatralitzada "Natura" al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac: 27 de febrer, 19 de març, 30 d'abril, 28 de maig, 24 de setembre, 29 d'octubre i 26 de novembre

Requisits activitat: Cal fer reserva prèvia als telèfons o correu electrònic indicats. Caldrà portar calçat adequat per caminar i roba adequada a l'època de l'any. **Més informació:** <http://www.cimaprojectes.com>

Escorpi groc (*Buthus occitanus*)

(pedipalps) acabades en pinça. Té un parell d'ulls situats al mig del cap i dos parells més d'ulls laterals a cada costat.

Disposa de quatre parells de potes i la seva cua és més llarga que el cos i al final hi té un agulló amb el qual pica i injecta el verí.

S'alimenta d'insectes. Els agafa amb les pinces i se'ls menja directament; si són grans els clava l'agulló i els mata o paralitza.

L'escorpi és ovovivípar.

Després de l'aparellament la femella acostuma a menjar-se el mascle. La gestació dura uns 15 mesos i neixen força cries (entre 30 i 60).

Les cries acabades de néixer pugen sobre l'esquena de la mare i s'hi queden fins que són capaces de moure's per si mateixes. Per arribar a adults fan 7 mudes. Després de cada muda la pell seca queda a terra.

Viu en zones seques i molt assolellades. Durant el dia està amagat sota les pedres i de nit surt a caçar.

La picada de l'escorpi groc és molt dolorosa i provoca una forta inflamació, però no és mortal per a les persones. Per alleugerir els efectes de la picada es pot treure el fibló, desinfectar i aplicar gel a la zona.

L'escorpi groc és l'única espècie d'escorpi que viu a Sant Llorenç.

L'escorpi groc és un aràcnid que pertany a la família dels Bútidis i pot arribar a fer 8 cm de llargada. El seu nom bé donat per la seva coloració.

El cos està dividit en 2 parts: el cefalotòrax i l'abdomen.

Al cap hi té els ulls, la boca i les urpes

Bruc boal (*Erica arborea*)

Nom comú català : Bruc. Bruc boal. Bruc de pipes. Bruc de soca. Bruc mascle. Nom comú castellà : Brezo. Brezo blanco.

El bruc boal és un arbust perennifoli, d' 1 a 3 m d'alçada i molt ramificat. Presenta branques llenyoses i les tiges més joves estan recobertes de petits pèls blanquinosos, amb unes característiques fulles minúscules, linears i revolutes, de 3 a 7 mm de llargada, i coriàcies. Les flors estan disposades de forma densa a la part superior de les tiges, amb forma de petita campaneta, de color blanc-lilaci. Tenen 8 estams, que queden amagats dins la flor, tret que el diferencia del bruc d'hivern, ja que en aquest darrer els estams sobresurten de la corol·la.

La florida primaveral del bruc és tot un esdeveniment al bosc, tant per la seva generositat que arriba a cobrir-lo quasi totalment de blanc, com pel perfum dolç, de mel, que desprèn.

La mel elaborada amb flors de bruc, té una acció desinfectant i antiinflamatòria de les vies urinàries. Es fa servir en cas de cistitis i càlculs urinaris i malalties de la pròstata.

El bruc boal prefereix els sòls silícics, com la majoria de brucs. La seva presència s'estén en brolles i boscos esclarissats des del litoral fins no més enllà dels 1.400 m d'altitud.

Al Bages se'l troba gairebé exclusivament a les parts altes dels massissos de conglomerat de Montserrat i de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, comú en alzinars i brolles, allà on el sòl ha estat descarbonat per la pluja.

Crèdits

Redacció: Centre de Documentació i Educació Ambiental (CDEA). **Edita:** Servei de Medi Ambient i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Terrassa. **Disseny i maquetació:** Servei d'Imatge i Comunicació de l'Ajuntament de Terrassa. **Fotografies:** Arxiu CDEA. **Han col·laborat en la redacció d'aquest número:** Enric Datzira (CIMA), personal tècnic del CDEA - Medi Ambient i Sostenibilitat, Consell Municipal de Medi Ambient de l'Ajuntament de Terrassa.

Ajuntament de Terrassa

Medi Ambient i Sostenibilitat
www.terrassa.cat/mediambient

